

Radisics Elemér; Rados Jenő; Rakssányi Anna; Rat der Stadt Braunschweig; Reiner János, 13 db; Réthly Antal, 2 db; Révai irodalmi intézet; Rijksarchief, Haag, 3 db.

Salamon Samu, Nagyőrös; Sárkány Lóránd; Schmidt Béla, Marosvásárhely; Schubert Tódor; Sebestyén Ede; Semetkay József; gr. Serényi Jánosné, 85 db; Sikabonyi Antal, 2 db; özv. Silberstein J.-né, Vác; Sipos Kamilló; Solymossy Sándor, Szeged; Sopron vármegye alispánja, 2 db; Spitzer-nyomda, 9 db; Staatsbibliothek Aarhus; Stempel Samu; Stern Kurt, Riga; Suomalainen Siede akadémia, Helsinki; Szabó László, 2 db; Szabó Mihály; Számadó György; gr. Széchényi Aladár; Szegedi Kaszinó; Szegzárdy József, Szeged; Székely Miklós, 5 db; Szelényi Ödön, 3 db; Szent Inre gimnázium; Szent István Akadémia, 5 db; Szilády Zoltán 4 db.

Tábori Kornél, 9 db; özv. Tavy Károlyné, 2 db; TÉBE; Terbe Lajos; Thim József; Trieszti ált. biztosító társaság; Turmezei László.

Universitätsbibliothek, Innsbruck, 3 db; University of Illinois; Uruguay köz-társaság konzulja.

Varga Zsigmond; Veress Endre, 2 db; Veszprém vármegyei múzeum; Mme Robert de la Villehervé, Le Havre; Vincze Károly, Porth Amboy USA, 2 db; Virradat-nyomda, 36 db.

Weidmann'sche Buchhandlung, Berlin; Weiss Emil; Weiss Sándor.

Zala vármegye alispánja, Zalaegerszeg; Zempléni Árpád hagyatéka, 73 db; Zolnai Béla; Zoltai Lajos, Debrecen; Zsinka Ferenc; Zsiros Ferenc, 80 db.

II. A kéziratárban:

Gr. Apponyi Sándor hagyatéka.

Bálint József; Bartoniek Géza örökösei (örökletét).

Cserép József.

Gonda Béla; P. Gulácsy Irén.

Hüttl Hümér.

Jakabházy Zsigmond.

Kaposi János; Kerner Lujza; Komáromi János.

Lipcsey József.

Müller János.

Negyedi Baló Béla; Nyomtatványi Osztály.

Sághy János; Schönherr nővérek; Szalay László; Szontagh Antal.

Temesváry János; Történeti Osztály.

Varga Damján; Végh Gyula.

JAKUBOVICH EMIL.

II.

Levéltári Osztály.

A Levéltári Osztály az állandó, mégpedig a mult esztendőben különösen nagy emelkedést mutató levéltári anyaggyarapodások rendszeres fel-dolgozása és rendezése mellett az 1930-ik évben a levéltár átköltözésé-nek folyományaként még pótlólag szükségessé vált némely iratátcsopor-

tosításokat és beosztásokat is foganatosított s felszereléseit leltárba foglalta. Egyben törzsanyagának 1550. év előtti magyar nyelvemlékeit kikeresvén, áttette a múzeumi Kézirattárba. Még a költőzködés alkalmával összeállított részletes levéltári tájékoztató és a fennálló iratcsoportok és tagozódások összeegyeztetése után, utóbbiakról betűrendes kartotékmutatót készített. Válogatott anyagával résztvett a legutóbb Párisban rendezett lengyel kiállításon. Gyarapodásairól félévenként a Turul folyóiratnak külön a Levéltári Osztály számára fenntartott «Hivatalos Értesítő» rovatában is részletes leírást közöl. A kutatás megkönnyítése végett ugyan nagyon is kívánatos volna, hogy a levéltárnak elsősorban törzsanyaga regesztázás mellett elenchesba foglaltassék, vagy legalább csak a legújabb gyarapodásokat illetőleg már ez a rendszer vezettségbe; mint-hogy azonban ez olyan munkatöbbletet jelentene, melynek igénybevétele mai helyzetünkben az egyre nagyobb arányokban növekvő folyóanyag, különösen az erősen szaporodó örökletetek rovására a rendezés szempontjából behozhatatlan hátralékokra vezetne, ezért addig is, míg jobb idők beálltával erre megfelelő munkaerők esetleg beállíthatók lesznek, a beérkező újabb iratokra nézve — egyelőre legalább levéltári helyük pontos fixírozása végett — újtásképen behoztuk, hogy beosztásuk előtt a levéltár tájékoztatója alapján valamennyiökre a megfelelő újabb levéltári jelzetet (fasciculus vagy fiók száma) is rávezetjük s mindenegyes darab levéltári helyét a végleges növedéknaplóban is feltüntetjük.

A levéltár anyagának gyarapodása tekintetében meglepő az örökletetek számának mult évi felszökése. A különálló darabokat nem számítva, tizenhárom új családi és egy közbirtokossági levéltárral gazdagodtunk ily módon. Közülök kiemelkednek: a DIVÉK-nemzetségből származó Rudnói és Divékújfalusi RUDNAY-családnak RUDNAY Béla ny. főkapitány által letett igen gazdag levéltára, eddig (az összes iratok még nem érkeztek be) 107 darab eredeti középkori oklevelével és nagyterjedelmű újkori anyagával. A középkoriak közül 8 darab Árpádkori, 36 darab XIV., 14 darab XV. és 52 darab a mohácsi vészig XVI. sz.-i. A máig beérkezettek közül a legrégebbs 1264-ből való s ez egy 1278. évi-vel együtt az alig néhány oklevélből ismert CSERMENY-nemzetség emlékét őrzi. A Sárosfalvi és Nadasdi BRITÓ-család levéltára, mint dr. BRITÓ Béla miniszteri tanácsos örökletete, jelentős újkori részén kívül 10 darab XIV., 53 darab XV. és 13 darab XVI. századbeli, vagyis összesen 76 darab szintén eredeti középkori oklevelével. Területe túlnyomóan a Csalóköz. A Kesselőkeői MAJTHÉNYI-család levéltára, mely ERNYEI József

közvetítésével jutott hozzánk, nem terjedelmére, hanem belső értékére nézve kimagasló. 159 darabja közül 54 eredeti középkori oklevél, melyek közül 5 darab a XIV., 41 darab a XV. és 8 darab a XVI. századból való, továbbá 2 darab hasonlóképen eredeti címeresnemeslevél. A középkorból megemlítjük egyik, 1432. évi terjedelmes oklevelét, mely a huszitává lett LIPNIKI-család birtokainak elkobzásáról szól. Az *abonyi közbirtokossági uradalom* levéltára, melynek megszerzésén dr. MÁRTON Lajos fáradozott, úgy újkori iratanyagának bőségénél fogva, mint azért is külön említést érdemel, mert olyan természetű örökletét, amilyennel levéltárunk eddig még nem rendelkezett. A többi örökletét kizárólag újkori iratokból áll, többnyire szintén számottevő és becses tartalommal. Czabai HORVÁTH János földbirtokos, RAKOVSKY Menyhért törvényszéki bíró, dr. VINCZE Jenő kórházigazgató, dr. ROSENBACH Emil ny. t. főügyész, dr. SZIKSZAY-BASKAY András miniszteri tanácsos és utóbbi közvetítésével KRASZNAY Sándor ny. táblabíró saját családi irataikat, illetőleg levéltáraikat helyezték el, míg az Angyalosi FORRÓ-család levéltára PETTKÓ Béla, a MAKRAY-családé Pujoni PATAKY Károly ny. csendőralezredes, az Iglói SZONTÁGH-családé pedig a *Nemzeti Múzeum Történelmi Osztálya* révén jutott hozzánk. A korábban letéteményezett levéltárakhoz érkezett kiegészítések között a REVICZKY-kiegészítés, melyet ERNYEY József és JESZENSZKY Géza sok akadályt leküzdő fáradozásának köszönhetünk, valamint a néhai SZIRMAY József tábornok, majd özvegye által a SZIRMAY-család levéltárához való csatolás végett beküldött iratanyag, terjedelmüknél fogva önálló levéltáraknak is beillenének. Ezekon kívül kiegészítést nyertek még a következő levéltárak: a gróf SZÉCHÉNYI-nemzetség, a báró NOPCSA-, PODHRADSKY-, SIMONYI-, ABAFFY-, NYÁRÁDY-, PÉCHY- és SIPOS-család levéltára.

Ajándékaikkal a következők gazdagították levéltárunkat: dr. BALOGH Jenő, dr. BARTONIEK Emma, gróf BETHLEN István, DIVALD Kornél, ERNYEY József, Fáji FÁY Gyula ny. h.-államtitkár, FERENCZY Géza, özv. FIZELY Lajosné, dr. GÁBOR Gyula, GINK Lajosné OSVÁTH Margit, HEIM Paula, özv. HETS Ödönné, dr. HÓMAN Bálint, HRABÉCZY Sándor, JÁVOR Miklós, Ivšić Sándor, dr. JÓNÁS Elemér, ISOZ Kálmán, LIPCSEY József, Magyar Történelmi Társulat, Szinyei MERSE Jenő, NAGY Miklós, Néprijzi Tár, NOZDROVICZKY Lajos, OSTFFY Lajos, Pujoni PATAKY Károly, PETTKÓ Béla, PONGRÁCZ Ernő, dr. REXA Dezső, dr. RÓNAY József, SÁGI János, báró SZALAY Gábor, dr. SZÉKELY Miklós, özv. SZIRMAY Józsefné, SZÜLLŐ Géza dr. TEMESVÁRY János, VARJU Elemér, dr. VERESS Endre, VINO Jakab Rettegghi VISKI Károly, dr. WOLFF Rózsi és dr. ZSINKA Ferenc. Meg-

említjük, hogy gróf BETHLEN István miniszterelnök ajándéka az ő diplomata útlevelei, amelyekkel mint a békeküldöttség főmegbízottja Franciaországba utazott, továbbá, hogy PETTKÓ Béla az EGBELLI- és Körmendi KÖRMENDY-család iratainak, továbbá ERNVEY József a saját családjára vonatkozó közép- és újkori iratoknak az ideajándékozásával számra nézve is nagyobb-arányú gyarapodásunkat mozdította elő. A Nemzeti Múzeum Kézirat-tárából történt áttétel útján jutottunk ahhoz a díszes albumhoz, mely az 1928 március 15-én a newyorki KOSSUTH-szobor leleplezése alkalmából összegyűjtött emlékeket tartalmazza s a levéltárunkban őrzött KOSSUTH-iratok díszoklevelei között nyert méltó elhelyezést.

Vételre rendes évi dotációnkból 1.140 pengő 30 fillért fordítottunk. Vételeinknél legnagyobb takarékosággal jártunk el s a vételre felajánlott anyag legtöbbjét jutányos áron szereztük meg. Kézipénytárunk megtakarításaiból is vásároltunk 41 pengőért. Különálló vétel volt a Nedeczei és Lábathlani NEDECZKY-család már 1920 óta nálunk őrzött levéltárának a Nemzeti Múzeum tulajdonául való megszerzése, amennyiben ez a magyar kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr engedélyével és külön 3.000 pengős dotációjából vétetett meg. Kiadós és kedvező vétel volt alapjában a ZEBICH- és MILOS-családok levéltárait felölelő, de egyébként a ZRINYIEK-től kezdve legtöbb számottevő horvát-szlavon eredetű családra vonatkozó, köztörténetileg is becses forrásanyagot tartalmazó nagy levelesláda; továbbá egy, a KLOBUSICZYK-törzskélevéltárának tekinthető kollekción, mely szerencsés kiegészítése e család Törzssanyagunkba beosztva már régebbi idő óta nálunk őrzött levéltárának; aztán a kihalt Osgyáni BAKOS-család iratai a XVI—XIX. századból. E kategóriába vágó szerzeményeink — első-sorban középkori oklevélgyűjteményünkre nézve — értékes része a LÁNCZIRÁKÓCZY-család irataiból álló sorozat. 8 drb. becses eredeti középkori oklevél van benne; köztük I. KÁROLY királynak a macsói harcokról megemlékező 1326-ik évi adománylevele Rakolch-birtokra. Vételeink közül említésre méltó még egy 81 leveles köteg, mely Budára és Pestre vonatkozó, a XVIII—XIX. sz.-ban készült középkori oklevél-másolatok gyűjteményéből áll.

Levéltárunk speciális csoportjai sorozatában feltűnő emelkedést mutat *cimereslevélgyűjteményünk* mult évi gyarapodása: 28 drb. s ezek közül 24 drb. eredeti. Időrendi rövid felsorolásban az eredetiek a következők: 1. 1546. jan. 20. I. Ferdinánd címeresnemeslevele Deési BOGÁTHY János részére, — a báró MAJTHÉNYI letétből; a címerképre a címerszerző nevének kezdőbetűit is ráfestették. 2. 1573. szept. 20. MIKSA király címereslevele a KRASZNAY- és 3. 1576. márc. 22. ugyanazé a WERBELY-család részére;

4. 1618. márc. 7. II. MÁTYÁS ily adománya a FUCHSY-család számára; 5. 1623. márc. 14. II. Ferdinándtól a RHUDINSZKY- és PRZEBNA-családoknak kiadott armális; 6. 1627. jan. 12. BETHLEN Gábor címer- és nemesség-adománya az ÖTVÖS-család részére; 7. ismét II. FERDINÁND 1629. márc. 10-én kelt, a JANCZOVITH-családnak szóló címereslevele; 8. 1630. ápr. 24. Brandenburgi Katalin címereslevele a SZABÓ másként FARKAS-család számára (önálló örökletét FARKAS Sándortól); 9. 1649. febr. 4. III. FERDINÁND által a SZILÁGYI-, 10. 1654. okt. 25. a SZENCZY- és 11. 1654. okt. 19. a NAGY-család részére kiadott címereslevél, utóbbi Pozsony vármegyének e család részére 1832-ben kiállított nemesi bizonyáglevelével (önálló örökletét NAGY László püspöktamási-i plébános által); 12. 1664. okt. 26. I. APAFFY Mihály által a KOLOSI-családnak adományozott címereslevél; 13. I. LIPÓT armálisai: 1676. febr. 19. a DOHY-, 14. 1677. szept. 28. a DÖRY — és 15. 1692. máj. 4. a VINCZE-család számára, — utóbbi a királyi concessióval ellátott eredeti címerkérő folyamodvánnyal együtt; 16. I. JÓZSEF gyér számban ismert ilyenmő adományainak egyike 1710. ápr. 3-áról a SZÜLLŐ-család részére. ÖZV. SZIRMARY Tamásné PULSZKY Henriette örökletéjéi: 17. a PULSZKY-család 1741. szept. 13-án kelt címeres nemesítő levele MÁRIA TERÉZIÁTÓL, — 18. ugyanezen család bárói diplomája I. FERENC királytól 1799. aug. 17-ikéről, és 19. ugyanannak 1800. febr. 5-én kelt, a család részére előnevet adományozó oklevele. 20. A báró NOPCSA-család levéltárának kiegészítéseképen e család 1855. december 31-én kiállított bárói diplomája I. FERENC JÓZSEFTŐL; 21. végül 1890. szept. 14. ugyancsak I. FERENC JÓZSEF nemesség-, címer- és előnév adományozása TAKÁTS Lajos és gyermekei számára (dr. Grósz Emilné Felvinczi TAKÁTS Margit különálló örökletéje). Hiteles másolatok: 22. 1663. ápr. 25. I. APAFFY Mihály címereslevele a Retteghei VISKI- és 23. 1687. szept. 28. I. Lipót címereslevele a PATAKY-család részére. — Külföldi, birodalmi formában kiállított címereslevelek: 24. 1630. febr. 12. II. FERDINÁND részéről a Koszorovai KOSZORU-család II. RUDOLF által 1590. febr. 15-én nyert címeradományának a megerősítése (két festett címerképpel); 25. 1640. jan. 20. III. FERDINÁND birodalmi címereslevele a Marsinai MARSINAI-család részére; 26. 1691. szept. 1. I. LIPÓT bárói rangemelésé a belgiumi BECKEN-nemzetségből származó ROSENBACH-család számára. E három külföldi címereslevél eredeti, míg a következő kettő másolat: 27. 1769. szept. 23. III. Ferenc császár nemesítése és előnévadománya a SCHÖTT-családnak, továbbá 28. 1824. IV. 25. I. FERENC császárnak a MAKARSKI-család részére szóló birodalmi címereslevele.

Céhirataink csoportja jobbára kisebb céhiratokkal szaporodott. A nagyobbak közül jelentősebb a marosvásárhelyi fazekascéh szabályzatait és iratait tartalmazó növedék.

Fényképgyűjteményünk állományát ajándékozóink figyelme és készsége az előző esztendőben is igen szép számmal növelte. A facsimilek 64 darabot kitevő szaporodásának zöme középkori oklevelek hasonmásait öleli fel. Különösebb tudományos értéket jelentenek az OSTFFY Lajos ny. főispán által ajándékozottak. Ezek közül 7 drb Árpád-kori — mégpedig 4 drb a tatárjárás ideje előtti — oklevélről készült.

A Levéltári Osztály forgalmáról és gyarapodásáról a számszerű kimutatás a következő:

Használat: Az 1930. évben 794 kutató használt 241.684 drb iratot és 204 tértvényen kölcsönöztünk 7849 drb iratot.

Gyarapodás: A Levéltár anyaga vétel útján 660 drb, 1 csomag és 1 láda, ajándékozás útján 1103 drb, más osztályba való áttétel révén 1838 drb, örökletét kapcsán 3116 drb, 141 csomag, illetőleg doboz és láda, csere útján 1 drb, vagyis összesen 6718 drb, 142 csomag és doboz, valamint 16 láda irattal, illetőleg aprónyomtatvánnyal, fényképes facsimilével és szakkönyvvel gyarapodott.

E gyarapodás az anyag természete és tárgyi csoportok szerint a következőképen oszlik meg: 107 drb eredeti középkori oklevél, 39 drb és 1 köteg középkori oklevelek másolatai, 4443 drb 139 csomag illetőleg doboz és 16 láda újkori irat, 24 drb eredeti nemesi és bárói címereslevél, 4 drb címereslevélmásolat, 3 drb nemesi irat, 1 drb genealógiai tábla, 92 drb céhirat, 7 drb külföldi irat, 1895 drb gyászjelentés, 92 drb fényképes oklevél-facsimile, 11 drb festett címer és régi képhasonmás végül 28 drb szakkönyv.

Személyi tekintetben az 1930. évben az osztályban nagyobb változás állott be. A Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója május 5-én dr. JAKUBOVICH Emil főkönyvtárnokot és megbízott igazgatót, a Levéltári Osztálynak hosszabb idő óta vezetőjét, a Széchényi Könyvtár élére helyezte át és az Osztály további adminisztrálására helyettesítésével dr. CZOBOR Alfréd vm. főlevéltárnokot bízta meg. Ugyanezen év folyamán dr. VÁCZY Péter és dr. ifj. IVÁNYI-GRÜNWARD Béla I. o. múzeumi segédtiszték könyvtártisztekké nevezettek ki.

Az osztály tisztviselőinek főbb irányai szerint összefoglalt multévi *munkássága:*

Dr. JAKUBOVICH Emil főkönyvtárnok, megb. igazgató május 5-ig

vezette az osztályt s e minőségében végezte az összes adminisztrációs munkát, intézte a vásárlásokat, naplózásokat, kutatók és érdeklődők felvilágosítását s emellett újabb szerzeményeket is feldolgozott. Május 5-én a Széchényi Könyvtár igazgatását vette át.

Dr. CZOBOR Alfréd vm. főlevéltárnok rendezte és regesztázta a BORONKAY-család és átrendezte a ROSTY-család levéltárát. Feldolgozta a törzsanyagbeli gyarapodások nagy részét. Május 5-ike óta intézte az Osztály adminisztrációs teendőit. Áttanulmányozta az újabb szerzeményeket és felbecsülte a vételre felajánlott iratokat. Vezette a szerzeményi és letét-naplót. Fogadta és útbaigazította a kutatókat és érdeklődőket. Levéltárrendezési munkálatokat végzett és átválogatta a régi lymbus-anyagot. Osztályozta az 1928- és 1929-es szerzeményeket levéltári elhelyezésük végett s úgy az iratokra, mint a végleges növedéknaplóba is bevezette azok pontos levéltári helyét. Irányította a párisi lengyel kiállításra küldött anyag kiválogatását. Készítette a Turul hivatalos értesítőjében a levéltár 1929. évből és az 1930. év első feléből való szerzeményeinek a leírását.

Dr. BORZSÁK István könyvtárnok rendezte a PÉTERFFY-család levéltárának kiegészítését, a THALLÓCZY-hagyaték levéltári részét, a SZENTIVÁNYI-család, továbbá a KRASZNAY- és a SZIKSZAY-BASKAY-család levéltárát; több kisebb törzsanyagbeli gyarapodáson kívül feldolgozta az Osgyáni BAKOS- és ERNYEI-iratokat, hozzáfogott a RAKOVSKY-letét rendezéséhez. A fenti elrendezett levéltárak végleges lajstromait is elkészítette és legépelte. Irta a végleges növedéki naplót; segédkezett a kutatók kiszolgálásában, a hivatalos gépelési munkáknál, a korábbi szerzemények levéltári elhelyezésénél és a folyóügyek intézésénél.

Dr. VÁCZY Péter könyvtártiszt rendezte a SIMONYI-, a báró MAJTHÉNYI- és a KÖRMENDY-család levéltárát s összeállította és legépelte végleges lajstromaikat. Megkezdte a RUDNAY-család levéltárának a feldolgozását és törzsanyagbeli újabb növedékeket is regesztázott. Résztvett raktárrendezési munkálatokban, a kutatók és kölcsönzők kiszolgálásában, a nyilvántartási könyvek vezetésében. A Kézirattár számára kiválogatta a törzsanyagbeli 1550 év előtti magyar nyelvemlékeket. Júl. 1-től aug. 15-ig hivatalos megbízásból rendezte Kőszeg város levéltárát.

Dr. ifj. IVÁNYI-GRÜNWARD Béla könyvtártiszt befejezte a báró NOPCSA-család levéltárának és az ehhez újabban érkezett kiegészítések részletes, regesztaszzerű feldolgozását és az egész anyagról kimerítő elenchust készített. Részben rendezte a nagyobb SZIRMAY-családi kiegészítést. Újkori

kisebb törzsanyagbeli gyarapodásokat is feldolgozott. A levéltári tájékoztató alapján elkészítette a levéltár betürendes kartoték-nyilvántartását. Segédkezett az iktató és kölcsönzési napló vezetésében, a kölcsönzések lebonyolításában és a felek kiszolgálásában. Végezte a hivatalos gépelést.

CZOBOR ALFRÉD.

III.

Hírlaposztály.

A Hírlaposztálynak adminisztratív tekintetben való önállósága óta ez volt az első teljes munkaéve. Bár az év nagyobbik részében csökkent tisztviselői létszámmal dolgoztunk s munkánk elé az évnek mind elején, mind pedig az ősz beálltától az év végéig súlyos technikai akadályok is gördültek, fennakadás a szorosabban vett folyómunka elvégzésében nem történt, sőt az adott helyzethez viszonyítva, azontúl is határozott eredményeket mutathatunk fel. Osztályunk legrangidősebb tisztviselője, dr. GORIUPP Alisz alkönyvtárnok már a múlt év októberében megkezdett tizhavi bécsi tanulmányi szabadságát folytatta s annak befejezése után, augusztus hó 1-től kezdődőleg vett részt ismét az Osztály munkájában. Az év első hét hónapjában így csak két tisztviselőre bízhattam az Osztály teendőinek ellátását, minthogy a még az előző év végén párisi tanulmányútra eltávozott dr. HEVESI András önkéntes gyakornok hazatérve, munkahelyét már el nem foglalta s pótlására új — akárcsak ideiglenes — munkaerőt nyernünk nem sikerült.

Munkavégzésünknek már említett technikai akadályai az Osztályunkat befogadó épületrész berendezésének átalakítási munkálataival függtek össze. Ezek miatt az év kezdetén is, végén is hónapokra a Széchényi Könyvtár raktártermeibe szorultunk, sőt ez utóbbiaknak egyidejű teljes feldúlása idején az is előfordult, hogy a munka rendszeres végzésére helyet átmenetileg egyáltalán nem voltunk képesek biztosítani. Ily nehéz körülmények között nyomatékosan ki kell emelnem az Osztály tisztviselőinek, nemkülönbén altisztjeinek példás odaadását, munkaszeretetét és ügybuzgalmát, mellyel — sokszor egészségük veszélyeztetése árán is — lehetővé tették, hogy az Osztály mind muzeális anyagának rendbentartásának, mind pedig a kutató közönséggel szemben fennálló kötelességének mégis megfelelhessen.

Anyagi eszközeink tekintetében az elmúlt évhez viszonyítva, határozott javulásról számolhatok be. A Nemzeti Múzeum könyvtárának az egységes adminisztráció idejéből fennálló anyagi kötelezettségei ez év